

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์

ไพรินทร์ สุคนธ์ตระกูล* วทม. (ชีวสถิติ)

ปรานี ป่องเรือ** ปร.ด. (การพยาบาล)

ทัดทรง ปุณฺณทลฺลํค้** ปร.ด. (การพยาบาล)

บทคัดย่อ:

การวิจัยเชิงบรรยายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2560 ของสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง จำนวนทั้งหมด 218 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบประเมินความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ สเปียร์แมน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองและความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ แต่การรับรู้ในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้สอนจึงควรส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีการทำงานเป็นกลุ่มหรือทีมมากขึ้น เพื่อให้เกิดความพร้อมสำหรับการเรียนรู้กับสิ่งใหม่ได้ตลอดเวลา

คำสำคัญ: นักศึกษาพยาบาล ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม การพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์

*Corresponding author, อาจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, E-mail: pairin.suk @mahidol.ac.th

**อาจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่รับบทความ 22 สิงหาคม 2561 วันที่แก้ไขบทความ 7 ธันวาคม 2561 วันตอบรับบทความ 29 มกราคม 2562

The Relationship among Perception of Nursing Students in Readiness for Self-directed Learning, Readiness to Group Work and Learning Achievement in the Maternal-Newborn Nursing and Midwifery Courses

Pairin Sukontrakoon M.Sc. (Biostatistics)*

*Pranee Pongrua** Ph.D. (Nursing)*

*Tudsuang Poonyathalang** Ph.D. (Nursing)*

Abstract:

This descriptive research aimed to examine the relationship among nursing students' perception in readiness for self-directed learning, readiness to group work, and learning achievements in the maternal-newborn nursing and midwifery courses. The study sample included 218 fourth-year nursing students in an educational institution. Instruments included the Perception in Readiness for Self-Directed Learning Questionnaire, the Readiness to Group Work Questionnaire, and the Evaluation Form of Learning Achievement in the maternal-newborn nursing and midwifery courses. Through descriptive statistics, and Spearman's rank correlation, the results revealed that the perception of nursing students in readiness for self-directed learning and readiness to do group work were not significantly related to learning achievements in the maternal-newborn nursing and midwifery courses. However, there was a positive and significant relationship between the perception of nursing students in readiness for self-directed learning and readiness to a group work. Therefore, the teachers should provide encouragement to students to use further self-directed learning and group or teamwork to be able to learn more at all times.

Keywords: Nursing students, Readiness for self-directed learning, Readiness to a group work, Maternal-newborn nursing and midwifery

**Corresponding author, Lecturer, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University,
E-mail: pairin.suk @mahidol.ac.th*

***Lecturer, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University*

Received August 22, 2018, Revised December 7, 2018, Accepted January 29, 2019

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ทำให้แต่ละคนจำเป็นต้องปรับตัวและศึกษาเรียนรู้กับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีและนำไปสู่ความสำเร็จของตนเอง สำหรับในด้านการศึกษาก็คือเป็นการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะสำคัญเป็นทักษะของการเรียนรู้ (learning skill) นักศึกษาต้องมีความพร้อมและศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อเตรียมตนเองในการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การเรียนรู้ด้วยตนเองจะช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในการประยุกต์ความรู้ที่ได้เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปสู่การพัฒนาทักษะที่จำเป็น มีความท้าทายและสอดคล้องกับโลกสมัยใหม่¹ การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นผู้เรียนจะเป็นผู้ที่คิดริเริ่มและรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้ ผู้ที่มีความใฝ่รู้และพยายามที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจจะสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้เรียนโดยการเรียนรู้จากผู้อื่น² ปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ด้วยตนเองคือแรงจูงใจ และการตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง ซึ่งความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าถึงและการใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม หากผู้เรียนมีแรงจูงใจที่ดี มีการสนับสนุนจากครอบครัว มีอาจารย์ช่วยอำนวยความสะดวก และมีทรัพยากรการเรียนรู้ที่เข้าถึงง่าย

เป้าหมายของการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นคือการมุ่งพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง³ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้เกิดความพร้อมในการเรียนรู้มากขึ้น โดยความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตัวเองเกี่ยวข้องกับระดับความสามารถ ทักษะคิด ลักษณะส่วนบุคคลของแต่ละคน ซึ่งมีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ด้วยตัวเอง⁴ โดยผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองได้จะต้องเป็นคนที่มีความพร้อมในการประเมินตนเอง⁵ ทั้งนี้ความพร้อมในการเรียนรู้จะช่วยให้นักศึกษาสามารถประเมินสิ่งที่

ต้องการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม¹ ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตัวเองจากการศึกษาของ มณี อาภาวรรณกุล และคณะ⁶ พัฒนาแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มี 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) คุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง 4) ความสามารถในการสืบค้นด้วยตนเอง และ 5) ความสามารถในการประเมินด้วยตนเอง ซึ่งการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ หากมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองจะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อตนเองมากขึ้น⁷

การทำงานเป็นกลุ่มเป็นกิจกรรมร่วมกันที่มีเป้าหมายเพื่อให้งานสำเร็จ โดยที่สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสแบ่งปันความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ การมีปฏิสัมพันธ์กันและแลกเปลี่ยนประสบการณ์⁸ การได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันความรู้ การเปิดใจยอมรับความสามารถของผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกันจะทำให้ได้สิ่งที่เป็ประโยชน์ ได้ความรู้ใหม่มาปรับใช้ต่อไปได้ ซึ่งแนวโน้มในปัจจุบันมักเน้นการทำงานเป็นทีมหรือทำงานเป็นกลุ่มเพราะจะสร้างประโยชน์ได้มากกว่าการทำงานเพียงคนเดียว⁹ การทำงานเป็นกลุ่มจึงมีประโยชน์ในการพัฒนาตัวบุคคล ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติ ปัญญาและความสามารถ ตลอดจนได้พัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพจากการร่วมกันคิดวางแผนและดำเนินงานจนกระทั่งสำเร็จ ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม มีองค์ประกอบของพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม¹⁰ ได้แก่ 1) การมีเป้าหมายร่วมกัน 2) ทักษะในการสื่อสาร 3) การมีโอกาสได้เป็นผู้นำร่วมกัน 4) การมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน 5) การตัดสินใจร่วมกัน 6) การจัดการกับความขัดแย้งร่วมกัน 7) การเชื่อใจซึ่งกันและกัน 8) การมีส่วนร่วมในการประเมินร่วมกัน และ 9) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีอย่างไรก็ตามหากคนในกลุ่มมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีจะไม่เกิดประโยชน์จากการเรียนรู้เป็นกลุ่มและอาจจะได้งานที่ด้อยคุณภาพ¹¹ ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มของสมาชิกจึงมีส่วน

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์

ช่วยให้งานกลุ่มราบรื่นและส่งผลดีต่อคุณภาพของงาน จะเห็นว่าความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มเป็นพฤติกรรมที่ต้องทำงานร่วมกับคนอื่น โดยต้องมีระดับความพร้อมในแต่ละองค์ประกอบตามที่กล่าวข้างต้น ส่วนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นระดับของคุณลักษณะที่อยู่ภายในตัวอันนำไปสู่การเริ่มต้นในการเรียนรู้ ซึ่งในด้านความสัมพันธ์ของความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มยังไม่พบในการศึกษาที่ผ่านมา

การเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์เป็นวิชาที่มีความสำคัญมากในการจัดการศึกษาสำหรับวิชาชีพพยาบาล เพื่อก้าวเป็นพยาบาลผดุงครรภ์ในอนาคตที่ต้องรับผิดชอบดูแลสตรีตั้งแต่ตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอดรวมทั้งทารกแรกเกิดให้มีความปลอดภัย ซึ่งต้องมีการเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยมีอิสระทางความคิด และสามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงมีความสำคัญสำหรับการศึกษาของพยาบาลผดุงครรภ์ที่ยั่งยืน¹² ในระหว่างการเรียนการสอนนักศึกษาพยาบาลต้องฝึกปฏิบัติทำคลอดและดูแลทารกแรกเกิด ตลอดจนดูแลผู้คลอดที่มีภาวะแทรกซ้อน ซึ่งลักษณะการจัดการเรียนการสอนได้กำหนดให้นักศึกษาได้ผ่านการเรียนทฤษฎีมาก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติจริง อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่านักศึกษาพยาบาลยังรู้สึกไม่มั่นใจในการประยุกต์ใช้ความรู้ และยังมีทักษะไม่เพียงพอในการปฏิบัติ¹³ โดยเฉพาะในช่วงเริ่มต้นของการฝึกซึ่งนักศึกษารู้สึกไม่มั่นใจในการประเมินสตรีตั้งครรภ์ในระยะแรกที่ฝึกปฏิบัติและรู้สึกว่ามีความรู้และประสบการณ์ไม่พอในการให้คำแนะนำแก่สตรีตั้งครรภ์¹⁴ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ได้มีการเตรียมนักศึกษาก่อนขึ้นฝึกล่วงหน้าโดยมีการแจกคู่มือในการฝึกปฏิบัติ สาธิตการทำคลอดกับหุ่นจำลองวิดีโอสำหรับบทบทวนการทำคลอดผ่านทาง e-learning และให้นักศึกษาสาธิตกลับในการทำคลอด

กับหุ่น สิ่งดังกล่าวเหล่านี้นักศึกษาต้องเรียนรู้บททวนด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน รวมทั้งใช้แหล่งเรียนรู้อื่นที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของตนเอง ดังนั้นจะเห็นว่าการเตรียมตนเองในการขึ้นฝึกปฏิบัติ และระหว่างขึ้นฝึกปฏิบัติที่ต้องมีการประสานงานกับสมาชิกในทีม มีการประชุมปรึกษาทางคลินิกเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการได้รับมอบหมายงานเป็นกลุ่มจากอาจารย์ นักศึกษาจึงต้องมีความพร้อมทั้งในการเรียนรู้ด้วยตนเองและการทำงานเป็นกลุ่มหรือทีม โดยคาดหวังว่าจะช่วยให้ผลการเรียนรู้ของนักศึกษามีประสิทธิภาพและบรรลุผลสัมฤทธิ์

ในกระบวนการกลุ่มนอกจากฝึกความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นแล้ว ยังทำให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขึ้นและหลากหลายจากการได้แลกเปลี่ยนความคิดกับคนในกลุ่ม ซึ่งในวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ จะมีการวัดผลในการเรียนรู้ 4 สมรรถนะ คือ 1) สมรรถนะจริยธรรมแห่งวิชาชีพและกฎหมาย 2) สมรรถนะการบริหารจัดการ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 3) สมรรถนะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 4) สมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์¹⁵ กระบวนการกลุ่มจึงมีส่วนช่วยพัฒนานักศึกษาในสมรรถนะเหล่านี้ ซึ่งการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มช่วยให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดีขึ้น¹⁶ แต่การศึกษาด้านความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มของนักศึกษายังพบค่อนข้างน้อย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับระดับการรับรู้ของนักศึกษาในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาให้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้มาจากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง³ การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนริเริ่มด้วยตนเอง กำหนดเป้าหมายที่ต้องการเลือกแหล่งเรียนรู้และวิธีการที่เหมาะสมรวมถึงมีการประเมินผลการเรียนรู้¹⁷ ผู้ที่เรียนรู้ด้วยตนเองต้องมีการควบคุมตนเองและยอมรับถึงความเป็นอิสระที่จะเรียนและรู้ว่าสิ่งใดสำคัญสำหรับตนเอง ทั้งนี้ระดับของการควบคุมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองจะขึ้นอยู่กับทัศนคติความสามารถและบุคลิกภาพส่วนบุคคล¹⁸ ในขณะที่ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นระดับของคุณสมบัติส่วนบุคคลเกี่ยวกับทัศนคติ ความสามารถและคุณลักษณะที่จำเป็นในการเรียนรู้¹⁹ โดยอยู่บนสมมติฐานหลายประเด็น ประเด็นแรกการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบผู้ใหญ่จะมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่อย่างต่อเนื่องในตัวบุคคล ประเด็นที่สองสมรรถนะที่ต้องการในการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถถูกพัฒนาไปในทางที่ตีสู่พฤติกรรมการเรียนรู้ของตนเอง ประเด็นสุดท้ายความสามารถในการเรียนอย่างอิสระด้วยตนเองในสถานการณ์หนึ่งสามารถประยุกต์สู่สถานการณ์อื่นได้ ทั้งนี้ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของแต่ละบุคคลจะมีระดับที่แตกต่างกัน¹⁸ ซึ่งกลูเกลมีโน²⁰ พบว่า คนที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วย

ตนเองมีองค์ประกอบอยู่ 8 ด้าน คือ 1) เปิดรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ 2) มีแนวคิดของการเรียนที่มีประสิทธิภาพ 3) มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน 4) มีความรับผิดชอบต่อข้อมูลที่ได้ 5) รักในการเรียนรู้ 6) มีความคิดสร้างสรรค์ 7) มีแนวทางไปสู่อนาคตข้างหน้า และ 8) มีความสามารถในการใช้ทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานและการแก้ปัญหา สำหรับนักศึกษาบางคนที่ยังไม่พร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอาจเป็นสาเหตุให้เกิดความกังวลและสับสนได้²¹ ครูอาจต้องช่วยเหลือในเบื้องต้นและส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นและพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไปเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน จากการศึกษาพบว่า ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์กับความสามารถด้านวิชาการและทำนายผลสำเร็จในการเรียนได้²² รวมทั้งยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสมรรถนะทางการพยาบาลของนักศึกษา²³

การทำงานเป็นกลุ่มใช้แนวคิดกระบวนการกลุ่มซึ่งเป็นพฤติกรรมของสมาชิกในการทำงานกลุ่มย่อยที่ร่วมกันคิด ตัดสินใจ และทำงานโดยมีกรรมถึงลักษณะปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพงาน²⁴ ในการรวมกลุ่มจะมี 2 สิ่งที่เกี่ยวข้องกันคือ งานหรือปัญหาที่ต้องทำและกระบวนการกลุ่มที่ต้องอาศัยการสื่อสาร การร่วมมือกันของสมาชิกในกลุ่ม²⁵ กลุ่มจึงมีประโยชน์ในแง่ทั้งด้านจิตใจและสังคม บางคนสามารถเรียนรู้และเข้าใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากการทำงานในกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยน เพิ่มเติมข้อมูล และสนับสนุนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้ช่วยส่งเสริมความสำเร็จดีกว่าคิดคนเดียว การทำงานเป็นกลุ่มจึงเป็นสิ่งดีเนื่องจากสมาชิกในกลุ่มได้มีการแบ่งปันประสบการณ์ มุมมองต่างๆ เป็นความรู้ร่วมกันดีกว่าแยกเป็นส่วน สำหรับบางโครงการที่ต้องแก้ปัญหา ถือว่าเป็นความท้าทายจนอาจเปลี่ยนเป็นนวัตกรรมในการแก้ปัญหาใหม่ได้²⁵ ซึ่งการทำงานเป็นกลุ่มไม่เพียงต้องการความฉลาดและความคิดสร้างสรรค์เท่านั้น แต่ยังต้องการทักษะการเข้าสังคม

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์

ซึ่งเป็นทักษะที่เรียนรู้ได้จากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม²⁵ มีการศึกษาพบว่า การเรียนรู้แบบทำงานเป็นกลุ่มทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น¹⁶ และนักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าการเรียนแบบกลุ่มนั้นช่วยพัฒนาความรู้ของตนเอง²⁶ อย่างไรก็ตามถ้าการทำงานเป็นกลุ่มไม่มีการสื่อสาร การประสานงาน ความร่วมมือ และความเข้าใจกันที่เพียงพออาจเกิดความขัดแย้งและเสียเวลาอย่างเปล่าประโยชน์ การทำงานเป็นกลุ่มที่ดีจึงต้องมีทั้งความสามัคคีและความรับผิดชอบของสมาชิกที่จะร่วมกันแก้ปัญหาเพื่อให้งานสำเร็จ วรรณิ์ เนตรทิพย์ และคณะ²⁷ ศึกษาพบว่า องค์ประกอบของพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นทีมของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) การเป็นผู้นำทีม 2) การมีปฏิสัมพันธ์กับทีม และ 3) การนำความรู้ไปใช้กับทีม การที่ต้องทำงานร่วมกันกับผู้อื่นจึงต้องอาศัยความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มหรือทีมเป็นพื้นฐานเพื่อให้งานราบรื่นและสัมฤทธิ์ผล ซึ่งความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีเป้าหมายร่วมกัน 2) ทักษะในการสื่อสาร 3) การมีโอกาสได้เป็นผู้นำร่วมกัน 4) การมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน 5) การตัดสินใจร่วมกัน 6) การจัดภารกิจกับความขัดแย้งร่วมกัน 7) การเชื่อใจซึ่งกันและกัน 8) การมีส่วนร่วมในการประเมินร่วมกัน และ 9) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สำหรับการวิจัยครั้งนี้เพื่อหาความสัมพันธ์ในด้านการรับรู้ของนักศึกษาในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ทั้งหมดที่ลงทะเบียนเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ ในปีการศึกษา 2560 ของสถาบันการศึกษายพยาบาลแห่งหนึ่ง มีจำนวน 218 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 54-56 คน แต่ละกลุ่มหมุนเวียนมาฝึกปฏิบัติเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2561

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับ อายุ เพศ และเกรดเฉลี่ยสะสม

2) แบบประเมินการรับรู้ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้แบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองพัฒนาโดยมณี อาภาวันทิกุลและคณะ²⁸ โดยผู้วิจัยได้ขออนุญาตใช้เครื่องมือดังกล่าวซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 31 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตรวัดแบบลิเกิต (Likert Scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1-5 คือ เป็นจริงน้อยที่สุด จนถึงเป็นจริงมากที่สุด มีคะแนนรวมตั้งแต่ 31-155 คะแนน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 13 ข้อ 2) คุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง 7 ข้อ 3) ความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง 5 ข้อ 4) ความสามารถในการสืบค้นด้วยตนเอง 3 ข้อ และ 5) ความสามารถในการประเมินด้วยตนเอง 3 ข้อ การแปลความหมายของระดับคะแนนแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำ ปานกลาง และสูง โดยช่วงห่างแต่ละระดับคำนวณได้จากคะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุดหารด้วยอันตรภาคชั้น 3 ระดับ ได้ช่วงคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

การรับรู้ในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยรวม ระดับต่ำ 31.00–72.33 ระดับปานกลาง 72.34–113.66 ระดับสูง 113.67–155.00 คะแนนในแต่ละองค์ประกอบ 1) ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ระดับต่ำ 13.00–30.33 ระดับปานกลาง 30.34–47.66 ระดับสูง 47.67–65.00 2) คุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ระดับต่ำ 7.00–16.33 ระดับปานกลาง 16.34–25.66 ระดับสูง 25.67–35.00 3) ความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง ระดับต่ำ 5.00–11.67 ระดับปานกลาง 11.68–18.34 ระดับสูง 18.35–25.00 และ 4) ความสามารถในการสืบค้นด้วยตนเอง ระดับต่ำ 3.00–7.00 ระดับปานกลาง 7.01–11.00 ระดับสูง 11.01–15.00 ความสามารถในการประเมินด้วยตนเอง ระดับต่ำ 3.00–7.00 ระดับปานกลาง 7.01–11.00 ระดับสูง 11.01–15.00 ผู้วิจัยหาความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เท่ากับ .94

3) แบบประเมินความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยพัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีเป้าหมายร่วมกัน 2) ทักษะในการสื่อสาร 3) การมีโอกาสได้เป็นผู้นำร่วมกัน 4) การมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน 5) การตัดสินใจร่วมกัน 6) การจัดการกับความขัดแย้งร่วมกัน 7) การเชื่อใจซึ่งกันและกัน 8) การมีส่วนร่วมในการประเมินร่วมกัน และ 9) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี⁸ โดยมีข้อคำถาม 17 ข้อ คำตอบเป็นมาตราวัดแบบลิเกิต 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1–5 คือ เห็นด้วยน้อยที่สุด จนถึงเห็นด้วยมากที่สุด มีคะแนนรวมตั้งแต่ 17–85 คะแนน โดยแปลความหมายของระดับคะแนนเป็น 3 ระดับ คำนวณช่วงห่างของแต่ละระดับจากค่าพิสัยหารด้วยจำนวนระดับ ได้ช่วงคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้ 17–39.67 อยู่ในระดับต่ำ 39.68–62.34 อยู่ในระดับปานกลาง และ 62.35–85

อยู่ในระดับสูง ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (content validity index: CVI) เท่ากับ .98 หาความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เท่ากับ .92

4) แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ ใช้แบบประเมินสมรรถนะหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ ซึ่งมี 4 สมรรถนะ ดังนี้ 1) สมรรถนะจริยธรรมแห่งวิชาชีพและกฎหมาย 2) สมรรถนะการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 3) สมรรถนะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 4) สมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โดยได้ผ่านการพิจารณาจากคณาจารย์ของโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล¹⁵ เพื่อนำมาใช้ประเมินสมรรถนะของนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งมีการแบ่งน้ำหนักคะแนนแต่ละสมรรถนะเป็นร้อยละ ในที่นี้ได้คำนวณเป็นคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 0–100 คะแนน คะแนนมากหมายถึงผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ดี

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เลขที่ 2560/568 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูลให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทราบ การเข้าร่วมวิจัยเป็นไปตามความสมัครใจโดยมีการลงชื่อแสดงความยินยอม การเข้าร่วมวิจัย ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมวิจัยมีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธหรือยกเลิกการเข้าร่วมเมื่อใดก็ได้ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับและนำเสนอในภาพรวม

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเข้าพบประธานวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์เพื่อขอให้ช่วยชี้แจงในการเก็บข้อมูลการทำวิจัยให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มทราบในวันแรกของการฝึกปฏิบัติก่อนที่จะขึ้นฝึกปฏิบัติจริงบนหอผู้ป่วยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ขั้นตอนในการศึกษาการพิทักษ์สิทธิ์ และขอความร่วมมือในการวิจัยพร้อมลงชื่อแสดงความยินยอมการเข้าร่วมวิจัย จากนั้นจึงให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินการรับรู้ในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบประเมินความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จผู้วิจัยจึงเก็บแบบสอบถามคืน และเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ จึงนำคะแนนจากผลการเรียนของนักศึกษา มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล คะแนนการรับรู้ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง คะแนนความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ และร้อยละ ทดสอบการแจกแจงแบบปกติของตัวแปรด้วยสถิติ Kolmogorov-Smirnov Test พบว่า คะแนนการรับรู้ความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์มีการแจกแจงแบบปกติ แต่คะแนนความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มมีการแจกแจงไม่เป็นแบบปกติ จึงใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman's rank correlation) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์

ผลการวิจัย

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 93.10 เพศชายร้อยละ 6.90 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 21.79 ปี ($SD = .65$) เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.20–3.89 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 ($SD = .28$) คะแนนการรับรู้ในความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มเฉลี่ยเท่ากับ 115.53 ($SD = 11.60$) และ 71.52 ($SD = 6.82$) คะแนน ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง มีเพียงองค์ประกอบย่อยด้านคุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองที่อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 1) ส่วนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์อยู่ระหว่าง 74.06–90.20 คะแนนเฉลี่ย 82.72 คะแนน ($SD = 2.66$)

ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์พบว่า การรับรู้ของนักศึกษาในความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .49, p < .01$) แต่การรับรู้ของนักศึกษาในความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ (ตารางที่ 2) แต่เมื่อวิเคราะห์แยกตามองค์ประกอบของการรับรู้ในความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเองและคุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .19, p < .01$ และ $r = .15, p < .05$ ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่าเกรดเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ ($r = .41, p < .01$) การรับรู้ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($r = .26, p < .01$) และความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .14, p < .05$)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และระดับของคะแนนการรับรู้ในความพร้อม ของ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาล มารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ (N = 218)

ตัวแปรที่ศึกษา	Min – max		Mean	SD	ระดับ
	possible	actual			
การรับรู้ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	31-155	82-141	115.53	11.60	สูง
ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	13-65	36-63	47.93	5.08	สูง
คุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	7-35	12-35	25.26	3.46	ปานกลาง
ความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเอง	5-25	10-25	18.80	2.69	สูง
ความสามารถในการสืบค้นด้วยตนเอง	3-15	7-15	11.11	1.55	สูง
ความสามารถในการประเมินด้วยตนเอง	3-15	9-15	12.40	1.49	สูง
ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม	17-85	51-85	71.52	6.82	สูง
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์	0-100	74.06-90.20	82.72	2.66	-

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ (N = 218)

ตัวแปรที่ศึกษา	1	2	3
1. การรับรู้ในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1		
2. ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม	.49**	1	
3. ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์	.12	.06	1

**p < .01

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม จึงอาจเป็นไปได้ว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มมีการส่งเสริมกัน โดยการศึกษาของจาโนธา²⁶ พบว่า การเรียนรู้แบบเป็นทีมทำให้ระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น และการศึกษาของหยวนและคณะ²¹ พบว่านักศึกษาพยาบาลของประเทศไทย กลุ่มที่มีความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับสูงมีประสบการณ์การเรียนรู้แบบกลุ่มย่อย และการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานมากกว่ากลุ่มที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับต่ำ ซึ่งลักษณะการเรียนรู้ดังกล่าวต้องมีการทำงานร่วมกันในกลุ่มและต้องมีการปรับตัวกับสมาชิกในกลุ่มจึงจะทำให้ทำงานสำเร็จ นอกจากนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ทั้งความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมและความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มอยู่ในระดับสูง มีเพียงองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาในระดับที่สูงมีสิ่งที่ต้องเรียนรู้มากขึ้นและซับซ้อนกว่าเดิม จึงต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียนเพิ่มเติมรวมทั้งกระบวนการสอนที่มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคปัจจุบันที่มีการเพิ่มขึ้นในด้านสื่อของการเรียนรู้⁹ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของอารีวรรณ กลั่นกลิ่น และคณะ³⁰ ที่พบว่า ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ถึง 4 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อยู่ในระดับสูง มีเพียงบางองค์ประกอบที่อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาอื่นที่พบว่า นักศึกษาในระดับวิทยาลัยมีความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับสูงเช่นกัน³¹ รวมทั้งในกลุ่มนักศึกษาพยาบาลในประเทศไทยซึ่ง

ผลการศึกษาก็พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับสูง²¹ ส่วนองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลางอาจเป็นเพราะเป็นสิ่งที่อยู่ในตัวเอง การปรับเปลี่ยนมักต้องใช้ระยะเวลาในการซึมซับและมีแรงจูงใจที่ดีจึงจะเกิดเป็นความชอบและคุณลักษณะของตนเอง

สำหรับความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงอาจเป็นไปได้ว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีประสบการณ์การทำการกิจกรรมกลุ่มตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ทั้งกิจกรรมของนักศึกษาเองและการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ทำให้เข้าใจและรับรู้บริบทของการทำงานกลุ่มซึ่งพบว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเรียนรู้ของการทำงานกลุ่ม โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการ โดยที่นักศึกษาคิดว่าเป็นการช่วยเพิ่มความรู้ใหม่และเข้าใจถึงสิ่งสำคัญที่จะทำให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น³²

สำหรับการรับรู้ของนักศึกษาในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองและความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ซึ่งต่างจากแนวคิดที่ว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มจะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักศึกษาขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมทางการเรียน พฤติกรรมการเรียนในและนอกชั้นเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้านการเรียน เป็นต้น³³ และการวัดผลสัมฤทธิ์ของวิชาในระยะเวลาที่กำหนดอาจจะยังไม่สื่อถึงความสำเร็จ โดยการวิเคราะห์เพิ่มเติมพบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ และการรับรู้ในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา

ดังนั้น การวัดความสำเร็จอาจจะต้องพิจารณาด้านระยะเวลา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในเกาหลีที่จัดการเรียนรู้แบบกลับด้าน (flipped learning) พบว่า นักศึกษาที่มีความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับสูงมีคะแนนสอบก่อนเรียนมากกว่านักศึกษาที่มีความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับต่ำ แต่เมื่อวัดผลสอบหลังเรียนพบว่าทั้ง 2 กลุ่มมีคะแนนไม่แตกต่างกัน³⁴ ส่วนอีกหนึ่งการศึกษาพบว่า คะแนนสมรรถนะทางการพยาบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลในมณฑลฝูเจี้ยน ประเทศจีน แต่เป็นการฝึกปฏิบัติในช่วงสุดท้ายของการฝึกปฏิบัติบนคลินิก โดยก่อนหน้านี้ได้ผ่านการฝึกปฏิบัติมาแล้วไม่ต่ำกว่า 8 เดือน²³ จึงอาจเป็นไปได้ว่าการมีระยะเวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นจะช่วยส่งผลดีต่อความสำเร็จ การวัดผลในช่วงเวลาที่จำกัดอาจมีปัจจัยอื่นเข้ามาทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองทำได้ไม่เต็มที่ ดังที่กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาทางการแพทย์ที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ทางไกลในอินโดนีเซียได้ให้ข้อมูลในการศึกษาหนึ่งว่ากระบวนการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา การประเมินผล สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้แบบแผนชีวิตของนักศึกษา การรับรู้ในหัวข้อที่เรียนและอารมณ์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง³⁵

ถึงแม้การรับรู้ในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมจะไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ แต่องค์ประกอบย่อยด้านคุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนนี้ ทั้งนี้คุณลักษณะของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นลักษณะคนที่ใฝ่รู้ ชอบค้นคว้าวิเคราะห์ จึงช่วยให้เกิดผลดีต่อการเรียน ซึ่งการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ลักษณะนิสัยที่รักการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเกรดเฉลี่ย³⁶ ส่วนด้านความสามารถในการบริหารจัดการด้วยตนเองที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเช่นกัน อาจเป็นเพราะว่าในช่วง

เวลาของการเรียนจะมีกิจกรรมของนักศึกษาที่นอกเหนือจากการเรียน ซึ่งนักศึกษาบางคนต้องร่วมในการเตรียมงานและร่วมกิจกรรมได้แก่งานพิธีต่างๆ งานกีฬาพยาบาล เป็นต้น การที่จะมีผลการเรียนที่ดีได้จึงต้องอาศัยความสามารถในการวางแผนและจัดสรรเวลาของตนเองร่วมด้วย อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ที่พบในองค์ประกอบย่อยดังกล่าวกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการผดุงครรภ์นั้นอยู่ในระดับต่ำจึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ช่วยเสริมความสำเร็จในการเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การจัดการเรียนการสอนควรเป็นลักษณะที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้สามารถเรียนรู้ต่อสิ่งใหม่ได้อย่างเสมอ และเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. AbuAssi NE, Alkorashy HAE. Relationship between learning style and readiness for self-directed learning among nursing students at King Saud University, Saudi Arabia. IJANS. 2016;5(2):109-16.
2. Cooper SS. Self-directed learning in nursing. Massachusetts: Wakefield; 1980.
3. Sakcharoen P. Adult learning theory and self -directed learning concept: learning process for promoting lifelong learning. Journal of the Royal Thai Army Nurses. 2015;16(1):8-13. (in Thai)
4. Devi V, Devan D, Soon PC, Han WP. Comparison of self-directed learning readiness among students experiencing hybrid and traditional curriculum. JCDDR. 2012;6:1047-50. Doi: org/JCDDR/2012/4084:2323.

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา-ทารกและการนวดครรภ์

5. Findley BW. The relationship of self-directed learning readiness to knowledge-based and performance-based measures of success in third-year medical students. [dissertation]. Boca Raton, Florida Atlantic University; 2009.
6. Arpanantikul M, Thanooruk R, Luecha Y. Development of self-directed learning readiness instrument for Thai undergraduate nursing students. Thai Journal of Nursing Council. 2008;23(2):52-69. (in Thai)
7. Shankar PR, Dakubo G, Patra S, Balasubramaniam R. Readiness for self-directed learning among basic science and premedical students at a Caribbean medical school. MedEdPublish; 2018 [cite 2019 Jul 31]. Available from: <https://doi.org/10.15694/mep.2018.0000107.1>.
8. Toseland RW, Rivas RF. An introduction to groupwork practice. 6th ed. Harlow: Pearson Education; 2008.
9. Johnson DW, Johnson RT, Smith KA. Cooperative learning: improving university instruction by basing practice on validated theory. Journal on Excellence in College Teaching. 2014;25:85-118.
10. Johnson DW, Johnson FF. Joining together: group theory and group skill. 7rd ed. Boston: Allyn and Bacon; 2000.
11. Lavy S. Who benefits from group work in higher education? An attachment theory perspective. High Educ. 2017;73:175-87. Doi: 10.1007/s10734-016-0006-z.
12. Örs M. The self-directed learning readiness level of the undergraduate students of midwife and nurse in terms of sustainability in nursing and midwifery education. Sustainability 2018; 10: 3574. Doi:10.3390/su10103574
13. Gunay U, Kilinc G. The transfer of theoretical knowledge to clinical practice by nursing students and the difficulties they experience: a qualitative study. Nurse Educ Today. 2018;65: 81-6.
14. Chaiboonruang T, Yimyam S. International nursing programme students' pregnancy care efficacy. Thai Journal of Nursing Council. 2013;28(3):55-67. (in Thai)
15. Bachelor of nursing science program, Ramathibodi school of nursing. Manual for practical evaluation in Ramathibodi nursing student. Bangkok: Ramathibodi school of nursing, faculty of medicine Ramathibodi hospital; 2012. (in Thai).
16. Farisatma, Nasmilah, Rahman F. Applying group work to improve student's grammar achievements. IJIR. 2017;3(5):1971-75.
17. Knowles MC. Self-directed learning: a guide for learners and teachers. New York: Association Press; 1975.
18. Fisher M, King J, Tague G. Development of a self-directed learning readiness scale for nursing education. Nurse Educ Today 2001; 21:516-25. Doi:10.1054/nedt.2001.0589
19. Wiley K. Effects of a self-directed learning project and preference for structure on self-directed learning readiness. Nurs Res. 1983;32:181-85.
20. Guglielmino, LM. Development of the self-directed learning readiness scale (Doctoral dissertation) University of Georgia, Athens, GA; 1977.
21. Yuan HB, Williams BA, Fang JB, Pang D. Chinese baccalaureate nursing students' readiness for self-directed learning. Nurse Educ Today. 2012;32:427-31. Doi:10.1016/j.nedt.2011.03.005.
22. Kan'an A, Osman K. The relationship between self-directed learning skills and science achievement among Qatari students. Creative Education 2015;6:790-97. Doi: <http://dx.doi.org/10.4236/ce.2015.68082>.
23. Yang G-F, Jiang X-Y. Self-directed learning readiness and nursing competency among undergraduate nursing students in Fujian province of China. IJNSS. 2014;255-59. Doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijnss.2014.05.021>.
24. Stangor C. Industrial and organizational psychology: group processes, [Internet]. Oxford research encyclopedias of psychology; 2017 [cited 2018 Dec 5]. Available from: <http://oxfordre.com/psychology/view/10.1093/acrefore/9780190236557.001.0001/acrefore-9780190236557-e-255>
25. Vidal, RVV. Creative and participative problem solving. Albertslund: Publisher IMM; 2006.
26. Memon GR, Joubish MF, Khurram MA. Perception of Students about the Effects of Group Learning on Their Knowledge in Academic Achievements: a study conducted on post graduate students of Faculty of Arts, University of Karachi. World Appl Sci J. 2011;12(8):1226-33.

27. Netthip W, Yongsorn C, Boonthima R. Composition of Team Learning Behavioral of Srinakharinwirot University Student. Journal of the Association of Researchers. 2017;22: 229-41. (in Thai)
28. Janotha B. The effect of team-based learning on student self-directed learning [Internet]. Hofstra University: ProQuest Dissertations Publishing; 2015 [cited 2018 Dec 5]. Available from: <https://search.proquest.com/docview/1700848917?pq-origsite=gscholar>
29. Takabayashi T. Media use as an element of self-directed learning: the learning strategies and media-related behaviors of Japanese university students. International Journal for Educational Media and Technology. 2015;9: 80-2.
30. Klunklin A, Visukul N, Sripusanapan A, Turale S. Readiness for self-directed learning among nursing students in Thailand. Nurs Health Sci. 2010;12:177-81. Doi:10.1111/j.1442-2018.2010.00515.x. (in Thai)
31. Nordin N, Halim NA, Malik M. Assessing readiness for self-directed learning among college students in the provision of higher learning institution. Environment-behavior Proceeding Journal. 2016;1(3):91-101. Doi: <http://dx.doi.org/10.21834/e-bpj.v1i3.352>.
32. Chiriac EH. Group work as an incentive for learning- students' experience of group work. Frontiers in Psychology 2014; 5:558. Doi:10.3389/fpsyg.2014.00558.
33. Thongsong L, Pongsananurak T. Relationships between factors and academic achievement in pediatric nursing subject among nursing students, Kuakarun college of nursing. Kuakarun journal of nursing 2013; 20: 55-71. (in Thai)
34. Kim M, Choi D. Effects of self-directed learning readiness on academic performance and perceived usefulness for each element of flipped learning. Educational Technology International. 2018;19(1):123-51.
35. Leatemia LD, Susilo AP, Berkel HV. Self-directed learning readiness of Asian students: students perspective on a hybrid problem based learning curriculum. Int J Med Educ. 2016;7:385-92. Doi: 10.5116/ijme.582e.021b.
36. Bjurberg H. Academic achievement and personality traits: an empirical and neurobiological investigation [bachelor degree project in cognitive neuroscience]. University of Skovde; 2014.